

SANTI GIMÉNEZ

**HEM
TREPITJAT
MERDA**

**UNA
HISTÒRIA
PARTICULAR
DEL FC BARCELONA**

SANTI GIMÉNEZ

HEM TREPITJAT MERDA

UNA HISTÒRIA PARTICULAR
DEL FC BARCELONA

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor.

La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries.

En comprar aquest llibre contribueu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement.

A Grup62 agraiem que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autors i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.

Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu reproduir algun fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

Queda expressament prohibida la utilització o reproducció d'aquest llibre o de qualsevol de les seves parts amb el propòsit d'entrenar o alimentar sistemes o tecnologies d'intel·ligència artificial.

© dels textos: Santi Giménez, 2025

Disseny de coberta: Planeta Arte & Disseny

© Editorial Planeta, S. A., 2025

Av. Diagonal, 662-664, 08034 Barcelona (Espanya)

Edicions 62 és una marca registrada per Editorial Planeta, S. A.

Aquest llibre es comercialitza sota el segell Edicions 62

www.planetadelibros.com

Primera edició: març de 2025

ISBN: 978-84-480-4257-8

Depòsit legal: B. 102-2025

Impressió i enquadernació: Gómez Aparicio

Imprès a Espanya – Printed in Spain

SUMARI

Introducció	9
Capítol 1: Un trabuc de la Guerra de Cuba	15
Capítol 2: La tuba d'en Terry	21
Capítol 3: Alfonso el traïdor	31
Capítol 4: No sembleu catalans	39
Capítol 5: El senyor K	51
Capítol 6: Traficants d'àmfores	59
Capítol 7: Camarada Oleg	67
Capítol 8: Més enllà	77
Capítol 9: De penal	87
Capítol 10: Noelia	97
Capítol 11: Els tres investigadors	107
Capítol 12: Senyor Morsa, vagi al taulell	117
Capítol 13: El cor que a Triana va, mai tornarà	127
Capítol 14: «No agafis el telèfon, que pot ser una notícia»	139
Capítol 15: Hem perdut la mare	151
Capítol 16: L'estranya parella	163
Capítol 17: Por i fàstic a Sardenya	173
Capítol 18: Un peix anomenat <i>Messi</i>	183
Capítol 19: Una trucada del banc	191
Epíleg: Indestructible	203

CAPÍTOL 1

UN TRABUC DE LA GUERRA DE CUBA

ASSEMBLEA DE SOCIS PER DISSOLDRE EL CLUB. 1908

Les rates corrent sobre el seu cos van tornar a ser el despertador de l'Artemio Picatoste, que des que va sortir de la presó no tenia domicili. Continuava tenint rates, això sí. Dormia en uns coberts abandonats de la Barceloneta, al Pas Sota Muralla, on hi havia més rates que a la presó.

L'Artemio havia tingut alguns problemes amb la justícia per obrer i per anarquista. I per clavar pallisses a alguns dels patrons de les fàbriques del Paral·lel, també s'ha de reconèixer. Feia tres o quatre dies que havia sortit de la presó del carrer Amàlia i potser hauria de començar a buscar-se un jornal. A les fàbriques era complicat. Tots els patrons el tenien més que assenyalat com un element sindicalista, agitador i perillós.

Bé, tots els patrons, no. Aquell senyor suís tan simpàtic que no semblava estar fet de la mateixa pasta que els altres burgesos catalans sempre l'havia tractat bé.

Perquè a l'Artemio Picatoste només hi havia una cosa que li agradava més que la lluita obrera, muntar piquets i apallissar els sicaris de l'empresa. A l'Artemio Picatoste li agradava el *foot-ball*. L'Artemio havia descobert el futbol feia uns nou anys. Just quan aquell senyor suís del qual no recordava el nom havia publicat un anunci buscant gent per jugar a *foot-ball*, però a la fàbrica ja tothom en deia futbol.

Van muntar un equip amb els companys de les Tres Xeme-neies del Paral·lel, els d'una fàbrica de capital canadenc que tots anomenaven La Canadenc, tot i que qui remenava les cireres a Barcelona era el senyor Cambó. A aquest sí que l'hi tenia jurada en Picatoste.

Algun cop van jugar algun partit contra l'equip del senyor suís, que eren uns senyorets molt petimetres que venien d'un gimnàs amb ínfules fundat pel senyor Francisco Solé i que estava al carrer Montjuïc del Carme, número 3. Es feien dir *sports-men*. «Són de classe alta, però simpàtics», va pensar en Picatoste. Els van guanyar els partits de costellada en què van coincidir, perquè els senyorets, esclar, no sortien de treballar dotze hores a la fàbrica ni dormien en matalassos plens de xinxes. Ells eren *sports-men*. Signifiqués el que signifiqués. Els seus, en canvi, eren obrers.

Veient la diferència de qualitat entre els dos equips, el senyor suís, que havia sigut el capità del Futbol Club Barcelona, li va dir molt amablement a en Picatoste després d'un partit que la seva idea era formar un equip més seriós i que ja no jugarien més partits de costellada, però que si alguna vegada ell o els seus companys volien anar a veure l'equip del FC Barcelona, estarien encantats de rebre'ls. I aquí és on se li va despertar el cuc a l'Artemio, que va deixar de jugar amb els companys i va començar a anar a les grades, per anomenar-les d'alguna manera, d'un descampat del carrer Muntaner on el Barcelona jugava, i molt bé, els seus partits. S'hi va aficionar. I llavors un dia li van dir que s'havia convertit en un *supporter*. Ell no entenia res, però allò d'anar al camp a animar l'equip d'aquell senyor tan simpàtic li alegrava els caps de setmana.

De fet, quan el van detenir a la part baixa de la Rambla després de cometre l'error d'atonyinar a tort i a dret algú que es pensava que era un dels pinxos d'un industrial del passeig de Gràcia i que va resultar que també era policia i va haver d'ingressar a la presó, trobava a faltar anar al camp de futbol.

En Picatoste es va passar gairebé tres anys a la cel·la escoltant com l'equip del senyor suís que parlava català (ell l'entenia, però

no el parlava gaire) estava triomfant. Quan el van deixar sortir el 1908 no sabia què fer amb la seva vida, l'únic que tenia clar era que es reintegraria a la lluita obrera i que tornaria a veure partits de futbol. Per a la lluita, necessitava retrobar-se amb els seus antics camarades —els que no estaven empresonats—, i per al futbol, assabentar-se de quan jugava aquell equip que tant havia trobat a faltar.

Per tant, després de treure's la mandra i remullar-se en una font del Pla de Palau per arrencar-se els polls i les paparres que cada nit li feien la vida impossible al cobert on pernoctava amb les rates, l'Artemio va començar a vagar pel barri de la Ribera. Sempre mirant cap enrere i canviant de direcció de manera imprevista. L'havien seguit massa vegades i sempre podria presumir que mai havia portat un policia a l'ateneu on es reunien els companys.

Després de fer moltes voltes, va decidir entrar en una impremta als baixos del carrer Sant Pere Més Baix. Sense saludar ningú, amb moviments de sargantana, va esquivar maquinària, garrafes d'àcid, galledes de sutge i nens que fregaven fins que va arribar a una porta amagada darrere d'un munt d'escombraries i gats. Li agradaven els gats. Probablement, molt més des que cada nit dormia amb rates. Ningú li va vetar l'entrada ni li va preguntar què estava fent o si el podien ajudar en alguna cosa. No. L'Artemio Picatoste intimidava amb la seva presència. No era gaire alt, però era eixarreït, fibrós, pur nervi, i les mans, aquelles mans eren el seu passaport a qualsevol lloc. Per a un cos tan petit, aquelles mans eren descomunals i desproporcionades. Mans primer de segador i després d'obrer. Mans calloses, dures, robustes i que havien suportat picades, talls i cremades. Unes mans que mal portades eren una arma mortal. En Picatoste ho sabia i les exhibia sempre abans de passar de les paraules a més que paraules. Ho anunciava amb una frase que havia fet fortuna entre els cercles anarquistes de principis del segle XIX a Barcelona: «Plantofada que foto, família de dol». No n'hi havia per tant, però era força aproximat.

Un cop traspassada la porta sense que ningú li digués res ni s'interposés en el seu camí, en Picatoste es va trobar amb en

Brito. Estava assegut a la seva taula, amb una copa de conyac i centenars de pamflets revolucionaris que intentava ordenar i que no s'havien cremat de miracle perquè a sobre la taula hi havia almenys cinc caliquenyos encesos en un plat ple a vessar de cendra que pretenia ser un cendrer:

—Mira qui tenim aquí. Què collons vols?

—Jo també m'alegro de veure't, Brito. Vinc a veure com tenim això meu.

—Estàs acabat, Artemio, i ho saps. T'aprecio, però l'únic que pots fer és fugir d'aquesta merda de ciutat, perquè si no t'exam-pen els polis, t'exampan els sicaris. Ningú et contractarà i ens duràs a la desgràcia. T'ajudaré a sortir, però no et vull veure més per aquí.

—No em donaràs ni un conyac, oi, fill de puta?

En Brito li va oferir un caliquenyo i se'n va encendre un altre mentre servia dues generoses copes de conyac. Van parlar dels vells temps i de plans de futur. En Picatoste va comprendre que aquell ja no era el seu lloc al món. En Brito l'ajudaria a sortir del país, rumb a l'Argentina, i allà estaria fora de perill i podria començar una nova vida. En Picatoste va entendre el que li volia dir el seu amic i líder i va acceptar el pla de sortida. Abans d'anar-se'n, li va preguntar: «Si la cosa està tan fotuda a fora, almenys em proporcionaràs un ferro per defensar-me, no?». En Brito, ja fos perquè portava unes quantes copes de més de les que es porten quan diuen que portes una copa de més, o per no haver-lo d'aguantar més, es va aixecar, va anar fins a una caixa forta, la va obrir i en va treure un revòlver i una caps de bales. Era una pistola estranya, gairebé un trabuc amb una marca de l'exèrcit que havia tornat deu anys abans de la Guerra de Cuba. «Vigila, que potser és la que va fer servir en Cascorro i t'explota a la cara; no tinc res més, company. I que no et torni a veure. El dia que t'he dit i a l'hora convinguda t'esperen al port. Pregunta per en Min-guella. Ell sabrà com treure't de l'embolic. Aquest paio té tractes amb els argentins».

Amb l'arma amagada a la jaqueta, en Picatoste se sentia més segur, més lliure. Poderós. Aviat se n'aniria de Barcelona, les

amenaces dels pistolers de la patronal deixarien d'existir i la policia de perseguir-lo. Començaria una nova vida, però abans d'anar-se'n, es volia donar un gust.

El diumenge al matí es va presentar al camp del carrer Mun-taner per veure el partit que el FC Barcelona jugava contra un rival ciutadà el nom del qual no havia sentit mai, el Català FC. Era el 23 de febrer i el Barça va presentar aquesta alineació: Solà, Bru, Sanz, Puig, Quirante, Grau, Forns, Comamala, Wallace, Amechazurra i Peris. Va guanyar el Barcelona per 3-1 amb dos gols de Comamala i un de Wallace.

Quan sortia ben satisfet del camp, en Picatoste es va trobar de cara amb aquell suís tan simpàtic. Ara, tot d'una es va recordar del seu nom i el va saludar amb l'alegria dels que s'han begut tres barreges abans del migdia:

—Senyor Hans, no sé si se'n recorda de mi.

—Esclar que me'n recordo, però no em dic Hans, em dic Joan; vol fer un vermut?

En un petit bar entre els carrers París i Londres anomenat Los Segura, en Gamper i l'Artemio es van posar al dia (dins dels límits que la llei aconsellava a l'Artemio), i li va explicar al seu amic Joan que se n'anava per motius de negocis a l'Argentina i que una de les coses que més trobaria a faltar seria poder seguir el club: «Amic Artemio. Hem trepitjat merda. Només ens queden 38 socis que paguen la quota del club i segurament a la pròxima assemblea el dissoldrem; em sap greu que se'n vagi de viatge tan lluny amb aquestes pèssimes notícies».

En Picatoste, home d'acció, no va dubtar ni un moment i li va preguntar a en Gamper quan es feia l'assemblea de dissolució del club, que ell hi aniria per fer tot el possible perquè els socis no només no liquidessin el club, sinó que escollissin en Joan com a president. El seu amic Joan.

En aquella històrica assemblea de 1908, Joan Gamper va salvar el club i va evitar la seva desaparició quan estava en el pitjor moment social i financer de la seva història. Va ser l'assemblea més decisiva de la història del club. La que el va salvar de la desaparició.

Gamper no va tornar a veure mai més aquell *supporter*, però li van dir que el dia de l'assemblea decisiva s'acostava als socis que estaven disposats a votar per la liquidació del club, parlava amigablement amb ells, se'ls emportava en un racó i sortien de la conversa amb el sentit del vot canviat. Tots els que van anar a l'assemblea convençuts que el club havia de ser liquidat, van votar el contrari i van tornar proclamar Gamper com a president.

Molts d'ells van dir, però ja se sap, llegendes urbanes, que un senyor de mans de gegant els va insistir ferventment abans d'entrar a la sala que canviessin el vot. I si es mostraven reticents, els assegurava que els esperaria a la sortida mentre els mostrava una pistola de la Guerra de Cuba del tamany d'un trabuc.

En Picatoste va salvar el Barça juntament amb Gamper, i va viure a l'Argentina amb aquest orgull.

Va ser un pròsper terratinent a Rosario, on un dia, onze anys després, cap a l'agost de 1930, mentre esmorzava tranquil·lament al Pan y Manteca tal com feia habitualment amb en Minguella, que cada vegada passava més temps a l'Argentina, va arribar un viatjant espanyol amb un diari que portava de la mare pàtria. En Picatoste el va fullejar i li va caure el cafè a terra:

Aquest matí s'ha suïcidat, disparant-se un tret, el senyor Joan Gamper, fundador del FC Barcelona i una de les personalitats esportives més rellevants de Catalunya. El senyor Gamper tenia cinquanta-dos anys i era un home fort, robust i de caràcter expansiu i optimista. Tot i que va néixer a Suïssa, residia a Barcelona des de feia trenta anys. Se suposa que el que l'ha impulsat a suïcidar-se han sigut les adversitats en els seus negocis mercantils.

Un cop llegida aquesta notícia, l'Artemio Picatoste va tornar a parlar en català després de més d'una dècada: «Ara sí que hem trepitjat merda».

CAPÍTOL 2

LA TUBA D'EN TERRY

PRIMO DE RIVERA CLAUSURA EL CAMP DEL FC
BARCELONA. 14 DE JUNY DEL 1925

Cada vegada que en Terry Robson havia de carregar els tretze quilos d'instrument per assajar sobre la coberta del vaixell maleïa el dia que havia decidit escollir la tuba com a mitjà de supervivència. Però després pensava en les vegades que la tuba li havia salvat la vida i en el que li havia donat aquell instrument incòmode, pesat i que no permetia cap lluïment musical. I llavors, es reconciliava amb el trasto.

Comencem per l'instrument. La tuba és l'instrument de vent-metall més gros de l'orquestra. La van inventar els alemanys i Richard Wagner li va donar el seu moment de glòria en les llarguíssimes òperes de nibelungs. Va ser aleshores quan la tuba es va guanyar la fama d'instrument seriós. Això es va acabar aviat. La tuba va passar a ser un instrument d'acompanyament en bandes, no en orquestres. Bandes de música que feien desfílades pels pobles, bandes de circ per animar els artistes o bandes militars. I aquí és on apareix en Terry Robson.

Terry Robson era primera tuba de la banda musical del vaixell de guerra *HMS Wembley*, que va atracar al port de Barcelona el 12 de juny de 1925 en visita de cortesia. No sempre

va ser així, perquè als seus gairebé trenta anys, en Terry havia vist molt de món gràcies a la seva tuba, però també molta mort.

En Terry va néixer a finals del segle XIX a Leicester, i quan tenia divuit anys va ser mobilitzat per l'exèrcit per lluitar a la Primera Guerra Mundial. A diferència de molts dels seus compatriotes, a en Terry això de l'exèrcit no li agradava gens, per tant, quan va arribar a l'oficina de reclutament i li van preguntar si tenia alguna habilitat, va mentir descaradament i va dir que era músic. Algú li havia dit al pub del seu poble, compartint unes cerveses en la seva última nit abans d'ingressar a l'exèrcit i sense saber si tornaria algun dia a casa, que si volia evitar-se problemes, el millor que podia fer era apuntar-se a la banda de música del regiment que li toqués.

Òbviament, en Terry, que des de petit havia sigut el més llest de la classe, no tenia ni idea de tocar un instrument. Li agradava la música i tenia bona veu. Al pub, els divendres a la nit solia cantar, això sí, però entrar en una banda musical era una altra cosa.

El sergent que gestionava els tràmits a l'oficina de reclutament el va apuntar com a músic i li va donar la seva primera destinació a l'Armada de Sa Graciosa Majestat. Havia d'anar a Bristol i presentar-se a l'almirallat, i allà ja veurien què feien amb ell.

Durant les dues setmanes que va ser a Bristol esperant que li concedissin una destinació, en Terry es va esforçar per veure si tenia temps d'aprendre a tocar un instrument musical que el fes passar com a membre de la banda. Si descobrien la mentida, estava segur que el col·locarien a la infanteria de primera línia per anar a Bèlgica a viure amb fang fins al pit a les trinxeres. La premsa explicava que els camps de Flandes eren l'escenari d'èpiques batalles, però els soldats veterans que tornaven mutilats des del continent a Anglaterra pel port de Bristol treien grandesa al discurs dels diaris i deien que allò era el més semblant a una sala d'esquarterament.

Es va salvar de Bèlgica, que almenys era un país que li sonava. No com aquella península anomenada Gal·lípoli, que va ser

on li va tocar servir. Si allò de Bèlgica era un escorxador sobre el fang, Gal·lípoli ho era per terra i per mar. «Si vols veure món, allista't», deien els cartells penjats al centres de reclutament. «Per veure allò —pensava en Terry— hauria sigut millor quedar-me a Leicester buidant gerres de cervesa».

Però com que no tenia gaire res millor per fer, i s'ha de dir que amb la tuba havia millorat força, en Robson es va reen-ganxar i va formar part de la banda oficial de la Marina al *HMS Wembley*. I allà era aquella primavera de 1925, al Mediterrani, rumb a un port que no coneixia: Barcelona. Els més veterans del vaixell, que sí que havien estat en aquella ciutat, n'explicaven meravelles. Això volia dir una cosa: bons bars, bona gent, bons prostíbuls, bon menjar i preus molt barats. En Robson tenia ganes d'arribar a Barcelona, perquè segons li havien dit, allà no hi havien de fer gairebé res. Per ser exactes, el que havien de fer era anar a tocar en un partit de futbol amistós que jugaven dos equips locals per amenitzar la mitja part. A en Robson el futbol no li cridava gaire l'atenció, al capdavant era de Leicester, i estava segur que ni en cent anys l'equip de la seva ciutat podria guanyar un campionat.

Abans de desembarcar al port, el director de la banda del vaixell va reunir els músics. Era un home que podria dirigir la banda de música del vaixell o un escamot d'assalt dels temuts gorkhes, els ferotges soldats nepalesos als quals en Robson coneixia molt bé. Més de cent mil gorkhes havien servit a la Primera Guerra Mundial. Els havia vist lluitar feroçment a Gal·lípoli, però entre els intèrprets de la banda i els soldats de l'Exèrcit de la Companyia Britànica de les Índies Orientals hi havia moltes diferències que el director de l'orquestra semblava que no entenia. La disciplina d'uns i altres i els seus costums no es podien comparar.

Mr. Ferguson, que així es deia el director de la banda, era un escocès malhumorat, rubicund i una mica borratxo que preparava els concerts com si hagués d'assaltar un turó ple de nius de metralladores enemigues. No tolerava ni un error, una nota fora de lloc, una entrada a destemps o un final que no fos contun-

dent. I per aconseguir-ho, era un boig dels assajos. I aquell matí, abans de desembarcar a Barcelona, Mr. Ferguson va comunicar als seus artistes que l'honor de l'Armada requeria a les seves espatlles durant els quinze minuts que tocarien en un camp de futbol davant d'un públic que, tal com pensava Robson, havia anat a veure un partit de futbol i no la Filharmònica de Londres. Però mira, Mr. Ferguson era així.

A més, el repertori que havien d'interpretar no era precisament complicat. Per qüestions òbvies de temps només havien de tocar dues peces. Com que eren anglesos i havien de deixar-ho molt clar allà on fossin, sonaria el «God Save the King». Bufar i fer ampolles. La podien tocar borratxos de manera força decent. De fet, més d'una vegada havia sigut així. Se la sabien del dret i del revés. Feia quinze anys que la tocaven dues vegades al dia.

Per conquistar l'auditori, en paraules de l'entusiasta Mr. Ferguson, i així «regalar un gest d'amistat als espanyols que estarien mirant el partit», tocarien l'himne d'Espanya, anomenat «Marxa Reial Espanyola». El primer que va sorprendre als professors de la banda és que l'himne en qüestió no tenia lletra. Mr. Ferguson els va informar que això no era important, que com que el partit que s'havia de jugar era en benefici d'una famosa coral de Barcelona coneguda com a Orfeó Català, el més probable és que el cantés tot el públic entusiasmat des de les grades de l'estadi en un atac de patriotisme espanyol. Un visionari, Mr. Ferguson.

El matí d'assaig a la coberta del vaixell va ser més que fructífer. La «Marxa Reial Espanyola» era una peça musicalment força simple i els veterans instrumentistes militars la van pescar de seguida. Com a premi a la seva bona aplicació, se'ls va concedir una tarda de permís per sortir a gaudir de la ciutat amb la condició que l'endemà estiguessin al vaixell per fer l'últim assaig abans d'anar al camp de futbol, que era en un barri que es deia Les Corts, força lluny del port.

En Robson, amb dos dels seus camarades, el gal·lès Hughes i l'escocès Archibald, van desembarcar abans del migdia al final

d'una gran avinguda anomenada la Rambla, i l'instint els va portar a deixar-se perdre pels seus carrers laterals. Acostumats a desembarcar a Marsella, Alexandria, Gènova o Nàpols, els mariners tenien tots els mecanismes per desentranyar l'urbanisme més clandestí de les ciutats portuàries.

Van recórrer carrers de noms impronunciables, però que van identificar de seguida com el Barri Xino. Des de les cantonades i els portals, a plena llum del dia, les prostitutes obrien els seus quimonos de seda per seduir els mariners. A sota del quimono no hi havia res. Òbviament, van pecar, perquè era millor que et rebessin d'aquella manera que no pas a trets, que era el que acostumava a passar.

Ja amb unes quantes copes de més van acabar desembocant en una avinguda anomenada Paral·lel, on els cabarets i els teatres estaven en plena activitat. Parlant amb els habituals de la zona es van assabentar que uns quants d'aquells locals no tenien portes, perquè estaven oberts les 24 hores els 365 dies de l'any, i que els seus amos les consideraven una despesa inútil. Definitivament, Barcelona feia honor a la fama que els més veterans del vaixell els havien explicat. I a sobre tocarien dues peces durant el descans d'un partit de futbol. A vegades, la vida els somreia.

En un bar del Paral·lel van fer amistat amb un jove alemany que parlava anglès i que va seure a xerrar una estona amb ells. Es va presentar com a Emil, tot i que a Barcelona tothom el coneixia pel seu cognom, Walter. Després de comentar les bonats nocturnes de la ciutat, va arribar el moment d'acomiar-se. Els tres britànics li van demanar que es quedés una estona més amb ells, que encara era d'hora, però el jove alemany els va dir que l'endemà havia de matinar, perquè jugava un partit de futbol amb l'equip de la ciutat i no volia anar a dormir gaire tard. El món és un mocador, quina casualitat. Ells li van explicar a en Walter —de nom complet, Emil Walter Buckhard, defensa del FC Barcelona durant sis temporades, de 1924 a 1930, en què va guanyar una Lliga, tres Copes del Rei i sis Copes de Catalunya— que formaven part de la banda de l'Armada Anglesa que interpretaria els himnes al descans.

—Quins himnes? —es va interessar el jugador blaugrana.

—«God Save the King» i l'himne d'Espanya —van respondre tots tres alhora.

L'alemany, que feia poc que era a Barcelona, però prou per calibrar l'ambient que es vivia a la ciutat des de l'ascens al poder del dictador Miguel Primo de Rivera, va pagar les copes i els va dir: «Molta sort, que la necessitareu». I se'n va anar fresc com una rosa mentre somreia de manera misteriosa pensant: «Aquests anglesos...».

No van donar gaire importància a la conversa, la qual cap d'ells tres recordava l'endemà quan es van despertar als seus llits vestits, amb les sabates posades i fent tuf de cassalla, un beuratge que havien descobert amb ganes i set aquella nit.

L'assaig matinal al vaixell, òbviament, va ser un desastre. En Gascoigne, un nano molt trempat de Newcastle que era el primer corneta, no havia arribat al vaixell i ningú no sabia on era. Després es van assabentar que la policia l'havia tret de l'habitació romana del Petit Palais del carrer Arc del Teatre, aleshores un dels prostíbuls més famosos d'Europa, on s'havia parapetat després que li passessin la factura del servei i veiés que no la podia pagar. Altres, com en Cunningham o en Keegan, van arribar en mal estat, però presentables. En canvi, a l'encarregat de la gaita, un pèl-roig escocès que es deia Brennan, li havien deixat la cara com un mapa perquè es va perdre per un lloc anomenat Barceloneta i amb els sorolls de la seva enorme borra-txera va molestar uns pescadors que ja començaven a estar tips que el barri s'estigués convertint en la zona d'esbarjo d'alguns estrangers incívics, i li van donar el que es mereixia. Sort que en Butcher, un oficial de gairebé dos metres, va aparèixer en el moment just en què es disposaven a llançar-lo al mar per evitar mals majors.

Davant l'enuig de Mr. Ferguson, que va jurar a tota la tropa que mai més els concediria un permís abans d'una actuació, van sortir en formació des del port fins al camp de futbol. Van desfilar pel Paral·lel, on, efectivament, la vida continuava igual d'animada que la nit abans. Entre la calor, la

ressaca i els tretze quilos de tuba, en Robson no veia l'hora d'arribar al camp.

Després de més d'una hora de caminada, el curiós grup de músics es va trobar amb una multitud molt més gran del que s'esperaven. Un company seu, en Michael Robinson, a qui tots adoraven per la seva simpatia i gràcia, els va dir que la nit anterior un barceloní li havia comentat en un cafè que per al partit s'esperava un ple absolut, que en aquell camp hi cabien unes catorze mil persones i que el partit que enfrontava el local, FC Barcelona, contra el Júpiter, era de rivalitat ciutadana i que a més hi havia en joc la Copa del Comte de Lavern. Va afegir que, si els agradava el futbol, no es podien perdre el davanter del Barcelona, un tal Paulino Alcántara. En Robin era tan simpàtic que, anés on anés, sempre feia amics.

Del partit amb prou feines van poder veure res, perquè Mr. Ferguson els tenia atabalats amb el repàs dels instruments, arreglar-se l'uniforme i que donessin bona imatge, però en Robin tenia raó: l'ambient al camp era espectacular i el Barcelona va ser clarament superior al seu rival. I el tal Alcántara va marcar un gol.

I va arribar l'hora del descans i va sortir la banda de l'Armada Anglesa al centre del camp amb pas marcial. Mr. Ferguson anava al capdavant com si estigués comandant la càrrega de la Brigada Lleugera a la batalla de Balaclava. Es van plantar al mig del camp de Les Corts i, amb la pompa i circumstància que hauria fet feliç Alfred Tennyson, van iniciar els acords del «God Save the King». Al primer compàs, el públic es va posar respectuosament dret, i quan es va acabar l'himne van rebre una ovació digna del jove Alcántara.

Tot seguit, Mr. Ferguson, convençut que el partit estava guanyat, va fer el senyal per començar a tocar les notes de la «Marxa Reial Espanyola», que per a ell seria el moment culminant de l'actuació i conquistaria el cor de tots aquells espanyols per aconseguir un altre èxit de la diplomàcia britànica. Des de darrere de la tuba, en Robson va veure com el públic, que havia assistit respectuosament dret a la interpretació del primer

himne, ocupava els seus seients a les primeres notes de la «Marxa Reial». Però això no va ser el pitjor. A mitja interpretació van començar els xiuxiuejos, davant la cara de sorpresa de Mr. Ferguson, que buscava amb la mirada qui era el borratxo que desafinava, suposant que la gent de la grada criticava, ara ja clarament, la interpretació per motius musicals.

Va acabar la interpretació de l'himne amb una sonora xiulada i, amb la marcialitat dels derrotats, la banda va emprendre amb tota la dignitat possible la sortida del terreny de joc perquè es pogués reprendre el partit. Allà els esperaven els jugadors dels dos equips, i en Robson, que com que portava la tuba era dels que tancaven la formació, es va trobar amb la mirada de l'Emil Walter, el jove alemany que havia conegut la nit anterior en un bar del Paral·lel, i es va aturar uns segons a saludar-lo:

—Què et vaig dir ahir? —li va recordar l'Emil.

—Que tinguéssim sort?

—A qui se li acut tocar aquí l'himne d'Espanya amb els temps que corren?

—És greu?

—Mira, en català, perquè aquests són catalans, hi ha una frase que diuen sempre quan alguna cosa va malament: «Hem trepitjat merda». I això és el que acaba de passar.

Després de la xiulada a l'himne, el governador civil de Barcelona, Joaquín Milans del Bosch —avi del general franquista que el 23 de febrer de 1981 trauria els tancs als carrers de València en un intent de cop d'estat— va informar del succés al dictador Miguel Primo de Rivera, que va decidir tancar el camp del FC Barcelona durant sis mesos «per desafecte al patriotisme».

El diari *ABC* va escriure una setmana després que «l'incident no pot sorprendre ningú que conegui el caràcter polític d'aquest club, tan polític, almenys, com esportiu. Com que mai, posem pel cas, s'ha vist onejar al club la bandera espanyola, ni s'hi ha escrit cap rètol en castellà, no és gens estrany que als seus socis els sembli que allà hi sobra tot el que és espanyol».

Davant la pressió generada, Joan Gamper se'n va anar a Suïssa. No se sap si pel camí va tornar a pronunciar la frase «Hem trepitjat merda».